

Miten päästä Suomi-Klubin jäseneksi?

Seminaari 1.10.2013 / Miina Sillanpään Seura

Rouva ministeri, hyvät seminaarin osanottajat! Minä olen Miina Sillanpään Seuran puheenjohtaja Kirsti Rissanen ja minulla on ilo toivottaa teidät kaikki sydämellisesti tervetulleiksi tähän maahanmuuttajien asemaa käsittelevään seminaariin. Aluksi kerron vähän Miinasta, jonka roolihahmo oli tänään teitä vastassa. Miina syntyi vuonna 1866 köyhän, monilapsisen perheen tyttärenä ja kuoli arvostettuna valtiopäivänaisena ja talousneuvoksena vuonna 1952 85-vuotiaana. Hän aloitti 12-vuotiaana työt tehtaassa, toimi 15 vuotta palvelijattarena ja oli 32-vuotiaana mukana perustamassa Palvelijataryhdistystä. Kaksi vuotta myöhemmin hänestä tuli yhdistyksen puheenjohtaja, koko elinajakseen ja myös yhdistyksen lehden päätoimittaja. Hän oli alkuun yhdistyksen ainoa päätoiminen työntekijä, määrätietoinen ja napakka alistettujen ja perheistään riippuvaisten piikojen oikeuksien ajaja.

Miina sai lehdistössä vastaan kiukkuisia kirjoituksia, pilapiirroksia, pilkkarunoja ja kuplettilauluja. Häntä nimiteltiin piikakenraaliksi ja syytettiin kotien pyhyyden ja rauhan rikkomisesta. Hän jatkoi kuitenkin sitkeästi asiansa ajamista, oppi kestävästi arvostelua ja tuli tunnetuksi. Erityisesti liittyttyään sosiaalidemokraattiseen naisyhdistykseen, hän ryhtyi johdonmukaisesti puolustamaan kaikkia huono-osaisia ja syrjäytettyjä. Miinan arvoihin kuului inhimillisyys ja hänen tavoitteisiinsa ihmisten yhteiskunnallisen tasa-arvo. Jos Miina eläisi tänään, hän varmasti puhuisi suvaitsevaisuuden puolesta ja huolehtisi siitä, että maahanmuuttajat, myös pakolaiset otettaisiin Suomessa hyvin vastaan. Tämä on syy siihen, että Seura on valinnut tämänvuotisen perinneseminaarin aiheeksi pääsyn Suomi-Klubin jäseneksi.

Hyvät kuulijat. Tämä päivä, lokakuun ensimmäinen on merkittävä suomalaisen yhteiskunnan historiassa. Tänä päivänä vuonna 1906 eli 107 vuotta sitten toteutui poliittinen tasa-arvo. Säätyvaltiopäivät lakkautettiin ja kaikki suomalaiset niin naiset kuin miehetkin saivat yhdenvertaisen äänioikeuden ja vaalikelpoisuuden yksikamariseen eduskuntaan. Miina Sillanpää kuului niihin, jotka olivat rohkeasti ja epäröimättä ajaneet naisillekin äänioikeutta. Hänen teemojaan ensimmäisissä eduskuntavaaleissa olivat piikojen aseman parantaminen ja kieltolaki kansan raitistamiseksi. Naisiin kohdistuvan väkivallan Miina tuomitsi jyrkästi.

Miina valittiin ensimmäiseen eduskuntaan yhtenä 19:sta naisesta. Hän edusti sittemmin pitkään kansaa, istuen 38:t valtiopäivät, joka edelleen on naisten ennätys. Miinan ensiesiintyminen eduskunnassa koski sosiaalidemokraattisten naisedustajien aloitetta kotien perustamisesta yksinäisille naisille ja heidän turvattomille lapsilleen. Kun puhemies olisi jo halunnut siirtyä muihin mielestään tärkeämpiin asioihin, Miina tokaisi ”Minä kumminkin käytän puheenvuoroa” ja käytti myös. Vaikka aloite ei moneen kertaan toistettunakaan mennyt eduskunnassa läpi, sai Miina kuitenkin aikaan ensikodit. Ensimmäinen Ensi-Koti avattiin Helsingissä sotavuosina 1942.

Nyt olisi taas Miinalle tarvetta. Hyvin toimiva, mutta resursseiltaan liian niukka ensi- ja turvakotien verkosto on kuntien talousahdingossa suorastaan uhanalainen. Näin on siitä huolimatta, että hallitusohjelmassa on selvät kirjaukset siitä, että turvakotipaikkoja lisätään. Sitä vaatii myös Suomen vuonna 2011 allekirjoittama Euroopan neuvoston sopimus naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä.

Toinenkin Miinan Suomessa läpi ajama hanke, kotiapulaislaki on ajankohtainen kansainvälisesti. Kansainvälinen työjärjestö ILO sai vuonna 2011 aikaan kotitaloustöitä koskevan yleissopimuksen. EU on suosittlemassa jäsenmailleen sen hyväksymistä ja Suomi kannattaa asiaa. Aikoinaan, Venäjän vallan aikana, teollistuvassa Suomessa nuoret naiset etsivät elintilaa ryhtymällä piiioksi usein oudoissa kaupungeissa. Nykyisin kehitysmaiden ja köyhien maiden tytöt tulevat piiioksi rikkaisiin maihin ja ovat hekin isäntäperheiden armoilla. ILO:n sopimuksessa määrätään kotitaloustyöntekijöiden globaalista vähimmäissuojasta ja sen työnormeilla tähdätään ihmisarvoiseen työhön. Samalla tarkoitus on estää ihmiskauppaa.

Vuonna 1926 Miina Sillanpäästä tuli Suomen ensimmäinen ja maailman toinen naispuolinen ministeri. Hänen vastuullaan olivat köyhäinhuolto- ja lastensuojelutoimisto sekä raittiusosasto. Seuraava naispuolista ministeriä saimme Suomessa odottaa 20 vuotta. Vaikka Miina Sillanpää aloitti kansalaisvaikuttajan taipaleensa kiisteltyä henkilöä, ”piiosta kuikkuisimpana”, hänestä kehittyi Suomen itsenäistymisen ja veljessodan jälkeen työläisnaisten kiistaton johtohahmo, jonka yhteistyökykyä laajasti arvostettiin. Hänen johdolla hahmoteltiin jo 1930-luvulla laajaa sosiaalipolitiikkaan ja kansanterveyteen kohdistuvaa ohjelmaa, hyvinvointivaltion alkutaivalta.

Hyvät kuulijat! Me ja erityiset nuoremme kaipaavat malleja. Me Toivomme, että Miina Sillanpäällä on tänäänkin voimaannuttava vaikutus. Näissä merkeissä toivotan teille kaikille antoisaa seminaaripäivää!